Poziv na djelovanje za jačanje doprinosa volontiranja održivom razvoju i stvaranju uključivog i otpornog društva

Povodom obilježavanja Međunarodne godine volontera za održivi razvoj 2026., proglašene Rezolucijom Opće skupštine Ujedinjenih naroda A/RES/78/127, pozivamo sve dionike u Republici Hrvatskoj da volontiranje prepoznaju kao važan oblik građanskog sudjelovanja i kao horizontalni mehanizam doprinosa održivom i uključivom razvoju.

Volontiranje nije samo aktivnost pojedinca. Ono je način na koji građani preuzimaju odgovornost za svoje zajednice, razvijaju kompetencije, povezuju se i zajednički odgovaraju na društvene, okolišne, humanitarne i druge izazove. Volontiranje je, pritom, i važan dio društvene i demokratske infrastrukture jer jača povjerenje, osjećaj pripadnosti, građansku inicijativu i sposobnost ljudi da aktivno sudjeluju u oblikovanju svojih zajednica i društva.

Istodobno, stvaranje uvjeta za sigurno, uključivo i dostupno volontiranje odgovornost je cijelog društva, a osobito javnih institucija koje oblikuju politike i stvaraju zakonodavni i institucionalni okvir.
Zato razvoj volonterstva treba biti dio šireg razvoja društva – ugrađen u javne politike i razvojne prioritete te podržan suradnjom različitih sektora. Naša je zajednička odgovornost stvoriti uvjete u kojima građani mogu svojom spremnošću na djelovanje pridonositi razvoju svojih zajednica i društva u cjelini.

Pozivamo na djelovanje u sljedećim područjima:

1. UGRADITI VOLONTIRANJE U NACIONALNE RAZVOJNE POLITIKE I NJIHOVU PROVEDBU

Pozivamo Vladu Republike Hrvatske i nadležna tijela da u okviru izmjene i dopune Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine, kao i u njezinoj daljnjoj provedbi, prepoznaju volontiranje kao važan mehanizam građanskog sudjelovanja i doprinosa održivom razvoju. Pozivamo da se njegov doprinos odrazi u nacionalnim razvojnim planovima, provedbenim programima tijela državne uprave te planovima razvoja i provedbenim programima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i u drugim relevantnim sektorskim politikama i programima. Volontiranje pritom treba biti promatrano kao horizontalni mehanizam koji može pridonijeti ostvarivanju ciljeva različitih javnih politika, a ne kao pitanje ograničeno na područje civilnoga društva

2. STVORITI POTICAJNO OKRUŽENJE ZA VOLONTIRANJE

Pozivamo Republiku Hrvatsku da nastavi razvijati stabilan normativni, institucionalni i financijski okvir kojim se građanima omogućuje sigurno, uključivo i kvalitetno volontiranje. Posebnu pozornost potrebno je usmjeriti na donošenje i provedbu odgovarajućeg strateškog okvira za stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva, uz snažno i jasno pozicioniranje volonterstva kao njegova sastavnog dijela. Istodobno je potrebno uspostaviti sveobuhvatan i međusektorski strateški okvir razvoja volonterstva u Republici Hrvatskoj, s jasno definiranim prioritetima, mjerama, institucionalnim odgovornostima, izvorima financiranja i mehanizmima praćenja provedbe. Takav okvir potrebno je razvijati u suradnji s organizacijama civilnoga društva, volonterskom infrastrukturom i drugim relevantnim dionicima.

3. OSIGURATI STABILNE UVJETE ZA RAZVOJ INFRASTRUKTURE ZA VOLONTIRANJE

Pozivamo na stvaranje stabilnog i predvidivog sustava financiranja organizatora volontiranja koji dugoročno ulažu u razvoj volonterskih programa, infrastrukture, edukaciju i podršku volonterima. Razvoj volonterstva zahtijeva kontinuitet. Organizacije koje godinama grade povjerenje u zajednici, razvijaju volonterske programe, osposobljavaju koordinatore i uključuju građane ne mogu svoje djelovanje temeljiti isključivo na kratkoročnim i projektnim izvorima financiranja. Potrebno je razvijati višegodišnje modele financiranja i institucionalne potpore koji omogućuju kontinuitet kvalitetnih volonterskih programa i očuvanje organizacijskog znanja i kapaciteta.

Posebno je potrebno osigurati dugoročnu institucionalnu i financijsku podršku lokalnim i regionalnim volonterskim centrima, njihovim mrežama i nacionalnoj infrastrukturi za razvoj volonterstva. Njihova uloga nadilazi provedbu pojedinačnih volonterskih programa te uključuje razvoj kvalitete volontiranja, povezivanje dionika, podršku organizatorima volontiranja, jačanje kapaciteta i razvoj lokalnih ekosustava volontiranja.

4. PREPOZNATI VRIJEDNOST, KOMPETENCIJE I DRUŠTVENO-EKONOMSKI UČINAK VOLONTIRANJA

Pozivamo javne institucije, obrazovni sustav, akademsku zajednicu i poslodavce da sustavno prepoznaju znanja, vještine i iskustvo stečene volontiranjem, kao i širi doprinos volontera društvu. Potrebno je razvijati standardizirane mehanizme dokumentiranja i vrednovanja kompetencija stečenih volontiranjem, uključujući njihovo formalno prepoznavanje u obrazovanju i svijetu rada, te unaprijediti prikupljanje podataka o opsegu i učincima volontiranja. Doprinos volontiranja društvenom, obrazovnom, gospodarskom, zdravstvenom i okolišnom razvoju treba učiniti vidljivim, prepoznatim i mjerljivim te ga uključiti u relevantne analize, izvješća i praćenje provedbe javnih politika. Pri tome je važno vrednovati ne samo ekonomski doprinos i opseg volontiranja, nego i njegove dugoročne društvene učinke, uključujući jačanje povjerenja, društvene povezanosti, građanskog sudjelovanja i kvalitete života u zajednicama.

5. JAČATI DOPRINOS VOLONTIRANJA ODRŽIVOM RAZVOJU I OTPORNOSTI ZAJEDNICA

Pozivamo sva ministarstva, tijela državne uprave i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave da u svoje sektorske politike, nacionalne i lokalne planove te provedbene programe sustavno uključe volontiranje kao mehanizam doprinosa Ciljevima održivog razvoja Programa Ujedinjenih naroda do 2030. godine i jačanja otpornosti zajednica.

Posebnu pozornost potrebno je posvetiti ulozi volontera u pripremi za krizne situacije, odgovoru na prirodne i druge katastrofe, velike nesreće, epidemije, klimatske izazove i druge krizne događaje te oporavku zajednica nakon njih. Volontere i organizatore volontiranja potrebno je prepoznati kao važan resurs u sustavima odgovora na krize te jasno definirati njihove uloge, uz odgovarajuću pripremu, edukaciju, koordinaciju, zaštitu i podršku.

6. INTEGRIRATI VOLONTIRANJE U ODGOJNO-OBRAZOVNI SUSTAV I SUSTAV CJELOŽIVOTNOG UČENJA

Pozivamo da se volontiranje snažnije poveže s razvojem aktivnog građanstva, iskustvenog učenja i učenja zalaganjem u zajednici. U okviru razvoja modela cjelodnevne škole, kao i kroz kurikulumske i izvannastavne aktivnosti, potrebno je stvarati više prostora za sustavno uključivanje učenika, studenata i odraslih u aktivnosti kojima doprinose svojoj školi, visokoobrazovnoj ili drugoj obrazovnoj instituciji, lokalnoj zajednici i društvu.

Potrebno je poticati razvoj izbornih predmeta, programa i drugih oblika učenja povezanih s volontiranjem, građanskim sudjelovanjem i djelovanjem u zajednici, uz međusektorsko povezivanje odgojno-obrazovnih ustanova i visokih učilišta s organizacijama civilnoga društva i lokalnim dionicima radi razvoja socijalnih i građanskih kompetencija.

7. ULAGATI U MLADE KAO NOSITELJE GRAĐANSKOG SUDJELOVANJA

Pozivamo sve sektore da mladima osiguraju stvarne mogućnosti za sudjelovanje u volonterskim i društveno korisnim aktivnostima te da volontiranje sustavno povezuju s odgojem i obrazovanjem, radom s mladima, razvojem kompetencija i demokratskom participacijom. U izradi i provedbi budućih nacionalnih programa za mlade, akcijskih planova i drugih politika usmjerenih mladima potrebno je osigurati snažnije prepoznavanje volontiranja kao prostora učenja, osnaživanja, povezivanja i aktivnog građanstva. Mladima treba omogućiti da budu ne samo sudionici volonterskih programa, nego i njihovi pokretači, suoblikovatelji i donositelji odluka.

8. NJEGOVATI MEĐUSEKTORSKU SURADNJU I JAČATI LOKALNE EKOSUSTAVE VOLONTIRANJA

Pozivamo na sustavno povezivanje javnog, civilnog, obrazovnog, znanstvenog, poslovnog, zdravstvenog, socijalnog, kulturnog, sportskog i drugih sektora u razvoju i provedbi volonterskih programa. Volontiranje može povezati resurse i znanja različitih sektora te odgovoriti na potrebe koje nijedan sektor ne može učinkovito rješavati sam. Posebno je važno jačati ulogu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u stvaranju lokalnih ekosustava volontiranja i povezivanju građana, organizacija i institucija. Pozivamo na razvoj trajnih partnerstava jer volontiranje treba promatrati kao zajednički društveni resurs koji povezuje znanje, institucije, građane i zajednice. Odgovornost za razvoj volonterstva stoga nije odgovornost jednoga sektora - ona je zajednička odgovornost društva.

9. OSIGURATI UKLJUČIVO, SIGURNO I KVALITETNO VOLONTIRANJE

Pozivamo na stvaranje uvjeta koji omogućuju jednake mogućnosti za uključivanje u volontiranje, uklanjanje prepreka za sudjelovanje te razvoj dostupnih i prilagođenih volonterskih programa za različite skupine građana, osobito one koje su manje zastupljene u volontiranju. Istodobno je potrebno ulagati u kvalitetu volonterskih programa, edukaciju i podršku volonterima, koordinaciju volontiranja te sigurnost, zaštitu i dobrobit volontera, kao i u kapacitete organizatora volontiranja. Volontiranje treba počivati na jasnim standardima kvalitete i zaštite te poštovanju prava, dostojanstva i različitosti svakog volontera, kako bi svatko tko želi pridonijeti zajednici imao mogućnost to učiniti u sigurnom i poticajnom okruženju.

Posebnu pozornost potrebno je posvetiti prilagodbi sustava podrške promjenama u načinima građanskog angažmana, uključujući fleksibilne, kratkoročne, neformalne i digitalne oblike volontiranja. Pritom je važno očuvati temeljna načela doprinosa općem dobru, dobrovoljnosti, solidarnosti i autonomije volontiranja te osigurati da volontiranje ne postane zamjena za plaćeni rad ili odgovornost javnih institucija za pružanje javnih usluga.

10. PRETVORITI NASLJEĐE MEĐUNARODNE GODINE VOLONTERA ZA ODRŽIVI RAZVOJ 2026. U TRAJNU OBVEZU

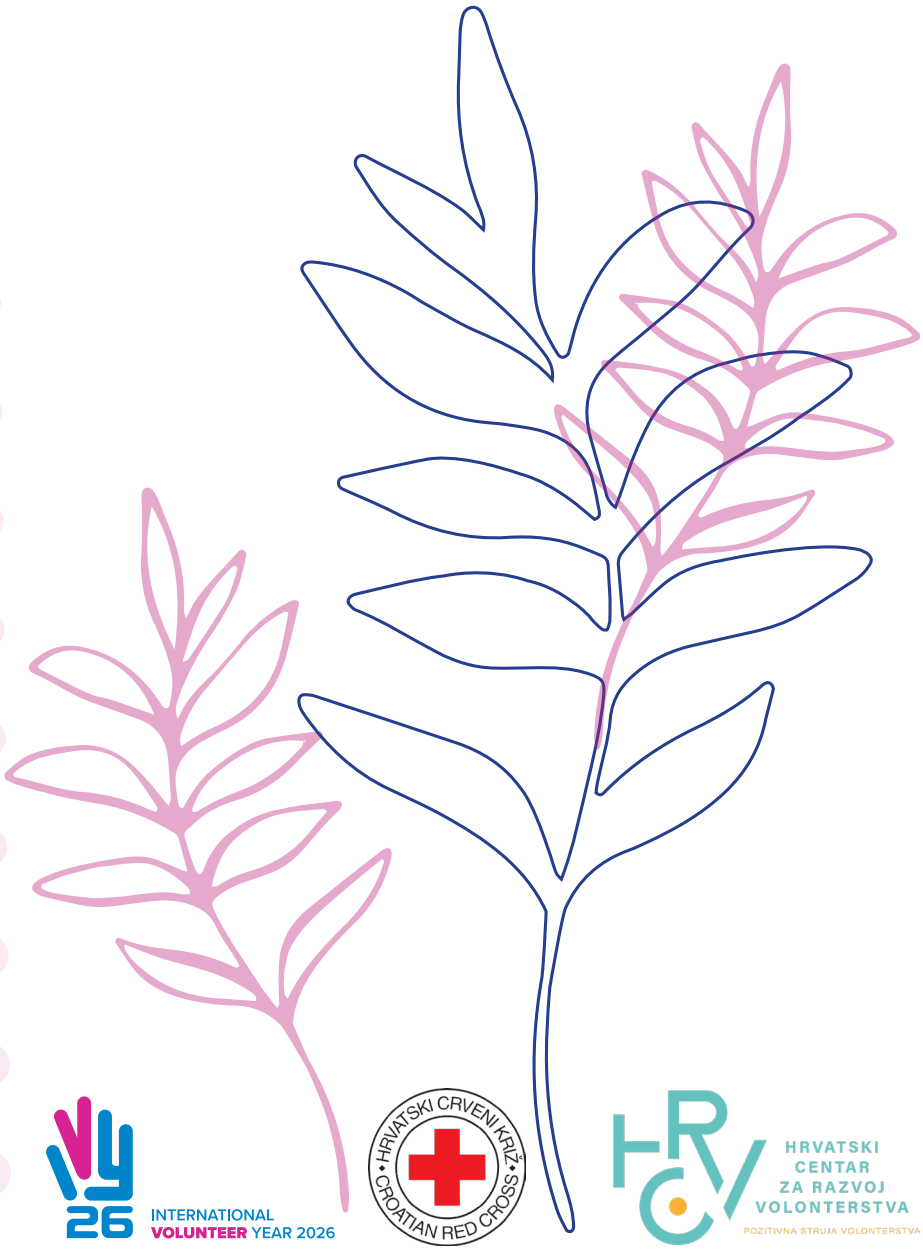
Pozivamo Vladu Republike Hrvatske, Hrvatski sabor, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, organizacije civilnoga društva, poslovni sektor, akademsku zajednicu i druge relevantne dionike da nasljeđe Međunarodne godine volontera za održivi razvoj 2026. ne ostane ograničeno na jednu godinu.

Pozivamo da Međunarodna godina volontera za održivi razvoj 2026. postane polazište za konkretne i dugoročne promjene u sustavu podrške volontiranju u Republici Hrvatskoj. To uključuje uspostavljanje međusektorskog strateškog okvira razvoja volonterstva, osiguravanje stabilnih modela financiranja volonterske infrastrukture te uspostavljanje trajnog mehanizma dijaloga, praćenja i vrednovanja razvoja volonterstva. Za ostvarivanje tih ciljeva potrebno je definirati jasne institucionalne odgovornosti, vremenski okvir, pokazatelje napretka i mehanizme javnog izvještavanja. Međunarodna godina volontera za održivi razvoj 2026. ne treba biti završetak obilježavanja, nego polazište za dugoročno snažniji sustav podrške volontiranju u Republici Hrvatskoj.

NAŠA ZAJEDNIČKA OBVEZA

Volontiranje je temelj aktivnog građanstva i pokretač društvene solidarnosti. Održivi razvoj ne grade same institucije – grade ga građani koji djeluju, zajednice koje surađuju i sustavi koji ih u tome beskompromisno podržavaju. Zato pozivamo na djelovanje – da volontiranje ne bude samo prepoznato kao vrijednost, nego ugrađeno u način na koji planiramo, provodimo i pratimo razvoj Republike Hrvatske.

U svakom doprinosu leži temelj društvene solidarnosti.
U svakom sektoru leži potencijal za stvarni i mjerljivi utjecaj.
U svakoj zajednici leži snaga za trajnu transformaciju i održivi razvoj.

INTERNATIONAL VOLUNTEER YEAR 2026

HRVATSKI CRVENI KRIŽ
CROATIAN RED CROSS

HRVATSKI CENTAR ZA RAZVOJ VOLONTERSTVA
POZITIVNA STRUJA VOLONTERSTVA